

✉ 1124 гр.София, р-н Средец, ул. “Георги Марков” № 2,
☎ тел.02/943 79 54, моб.тел.0885 147 150
e-mail: odz18@abv.bg
<https://www.dg18.org>

УТВЪРЖДАВАМ:

Стефка Рабаджиева
Директор на ДГ № 18 „Детски свят”

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ДЕТСКА ГРАДИНА № 18 „ДЕТСКИ СВЯТ“

ЗА ПЕРИОДА 2023 / 2028 ГОДИНА

На основание чл. 258 ал.1, връзка чл.259, ал. 1, връзка чл.263 ал.1 т.1 и ал.4 от Закона за предучилищното и училищното образование (посл.изм.ДВ бр.1 от 02.02.2023 г.), във връзка с чл. 31, ал. 1 от Наредба № 15 от 22.07.2019 година за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти

Стратегията за развитие на Детска градина № 18 „Детски свят“ е приета на заседание на педагогическия съвет с Решение № 1 по Протокол № 5 от 04.04.2023 г. и е утвърдена със Заповед № 1222-258 / 11.04.2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

		стр.
I.	Анализ	2
II.	Програмна система. Визия за развитие. Мисия. Ценност. Глобална цел	5
III.	Водещи принципи при изпълнение на стратегията	9
IV.	Качество на образованието и мерки за неговото повишаване	11
V.	Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата	16
VI.	Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности	18
VII.	Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование	20
VIII.	Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното образование на деца в задължителна предучилищна възраст	21
IX.	Предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание	22
X.	Приобщаване на деца	24
XI.	Противодействие на тормоза и насилието	28
XII.	Превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното образование	33
XIII.	Финансово обезпечаване. Финансова политика	33

Стратегията е система от педагогически идеи и поредица от действия, които водят до нови състояния в зависимост от актуалните и бъдещите потребности на Детска градина № 18 „Детски свят“. Тя се опира на миналия положителен опит, начертава бъдещи действия по посока на очаквания резултат, търси вътрешни ресурси и потенциални възможности. Определя условията и характера на дейностите, очертава вероятните трудности, установява принципите на ръководство.

Стратегията подлежи на ежегодна актуализация, а с решение на Педагогическия съвет ще се актуализира плана за действие.

I. АНАЛИЗ

PEST АНАЛИЗ

През последните години се положиха значителни усилия от държавата и общината за разширяване обхвата на децата в детските градини. Изграждането на хармонична и разнообразна образователна среда за осигуряване на равнопоставеност и достъп до качествено образование е основен приоритет. Осъществен е интензивен процес на интегрирано обучение на децата със специални образователни потребности (СОП).

Обществените очаквания за качествено образование обикновено се свързват с разбирането за устойчива образователна система, която осигурява знанията, необходими за пълноценното интегриране на детето, бъдещият млад човек в обществото. Интелигентният и приобщаващ

растеж зависи от действията, предприемани в рамките на системата за учене през целия живот, насочени към развиване на ключови компетентности и постигане на определено качество на резултатите от обучението в съответствие с потребностите на децата. Това разбиране предопределя една по-съвременна концепция за съдържанието на предучилищното образование. Има нови ориентири за подобряване на качеството на образование чрез модернизиране на учебното съдържание и извеждане на съвременните ключови компетентности:

- компетентности в областта на българския език;
- умения за общуване ;
- умения за учене;
- социални и граждански компетентности;
- културна осъзнатост и умения за изразяване чрез творчество;
- умения за здравословен начин на живот

Като добра практика през последните години се налага инициативата за повишаване на квалификацията на кадрите в образованието, чрез посещения извън страната и организиране на семинари и обмен на добри практики. По този начин се цели не само подобряване на знанията и уменията на човешките ресурси, но и възможности за внедряване на нови практики и повишаване на мотивацията на заетите в образователната сфера. Непрекъснатото професионално развитие е необходимо задължение на педагогическите специалисти, за да се подобри качеството и ефективността на ученето.

SWOT-анализ

Предимства	Недостатъци
<p>Делегира се права и отговорности.</p> <p>Осъществява се навременен контрол.</p> <p>Детската градина е финансово стабилна.</p> <p>Осъществява се квалификационна дейност на високо ниво, прилага се подходът „Учи и предай нататък“. Изградени са работещи начини за бърза информация и обратна връзка между членовете на персонала.</p> <p>Работи се в екип. Приемственост между отделните етапи на образование – между предучилищна и начална степен.</p> <p>Работа по национални проекти. Успешно осъществяване на план-приема. Работи се за</p>	<p>Не всички страни в образователно-възпитателния процес участват активно в разработването и постигането на целите.</p> <p>Недостатъчна ефективност на работата с родителите и семейството.</p> <p>Неосъзнатата роля на родителя към случващото се в детската градина.</p> <p>Недостатъчна работа по посока формиране на умения за самостоятелно учене.</p> <p>Преобладава диалогичния и обяснително илюстративния стил на преподаване.</p> <p>Липсата на ефективност се дължи на недостатъчна подготовка на основните</p>

<p>развитието на част уменията на XXI век.</p> <p>Участие в благотворителни каузи.</p> <p>Съвместна работа с партньорски организации.</p> <p>Възпитание на европейски ценности у децата. Подкрепят се всички членове на персонала, които са иновативни в работата си.</p> <p>Отделят се ресурси за въвеждане на нови технологии.</p>	<p>форми на педагогическо взаимодействие и неправилно прилагане на индивидуалния и диференцирания подход. Налице е недостатъчно професионално активна комуникация. Не винаги самооценката е реална, липсва постоянна и навременна рефлексия. Човешкият ресурс не винаги се разпределя ефективно.</p> <p>Има още какво да се желае по отношение на навременната, позитивна и качествена обратна връзка. Липса на библиотека. Не всички партньори са отворени за конструктивен диалог, за съвместна работа и решаване на проблеми.</p> <p>Кампанийност в работата с някои организации. Липса на планове при съвместна дейност с партньорите.</p>
<p>Възможности за развитие</p>	<p>Заплахи от вътрешната и външната среда</p>
<p>Диалогичният стил на преподаване постепенно да премине в проблемно изследователски.</p> <p>Оказване на подкрепа чрез вътрешно-училищна квалификация.</p> <p>Предлагане на разнообразни извънучилищни квалификационни форми и споделяне на опит.</p> <p>Подобряване на ефективността от работата на учителя, подготовката на основните форми на педагогическо взаимодействие, включително и прилагането на индивидуалния и диференцирания подход.</p> <p>Въвеждане на системи от награди за популяризиране на позитивния модел на поведение сред децата и учителите.</p>	<p>Намален обществен престиж на учителя.</p> <p>Продължаваща девалвация на моралните ценности в обществото.</p> <p>Липса на синхрон между съществуващата нормативна уредба и изискванията на висшите институции в образованието.</p> <p>Нереални очаквания на родители спрямо учители.</p> <p>Намалени педагогически способности на работещите учители. Увеличаване броя на децата в риск. Тревожни тенденции, свързани с нарастващата апатия; неустойчивата мотивация за високи образователни постижения; агресията и неумението за рационален самоконтрол;</p>

<p>Подобряване комуникацията в екипа и всички участници в образователно-възпитателния процес чрез активизиране на неформалното общуване. Въвеждане на вътрешни правила за поведение на учителя.</p> <p>Повишаване компетентността на родителите при отглеждането и възпитанието на децата им чрез тренинг-обучения. Осъществяване на тематични и интерактивни родителски срещи, в които главна роля да има родителят. Възможност за прилагане на теоретичните знания в практическа среда и в реалния свят.</p> <p>Създаване на „Клуб на родителя“.</p>	<p>податливостта на зависимо поведение.</p> <p>Миграция в големи размери.</p> <p>Наличие на нелоялна конкуренция.</p> <p>Трудности при кадровото обезпечаване.</p>
--	--

II. ПРОГРАМНА СИСТЕМА. ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ. МИСИЯ. ЦЕННОСТ.

ГЛОБАЛНА ЦЕЛ

1. Програмна система

Програмната система, с която работи Детска градина № 18 „Детски свят“, е цялостна концепция за развитието на децата с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на целите на стратегията.

Програмната система ще подпомогне учителя, за да осигури условия за пълноценно развитие на децата така, че:

- децата да са спокойни, щастливи, уверени и успешни
- учителят уверено и с удовлетворение да постига по-добри резултати с ежедневната си работа с деца и родители.
- родителят да подкрепя своето дете в развитието, като подпомага разгръщането на неговия потенциал.
- родителят и учителят имат определени отговорности относно детето, които реализират в сътрудничество в името на децата.

Програмната система, приложена в Приложение 1, е разработена на база изисквания по ЗУПО и Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование.

Подходи и форми на педагогическо взаимодействие:

- **Подходи**
 - личностен и индивидуален;

- ситуационен и интегрален;
 - конструктивен;
 - използване на е-обучение и технологии;
 - кооперативно учене;
 - интеркултурно образование;
 - креативност и успеваемост.
- **Форми** – основна и допълнителна.

Диалогичният стил на преподаване постепенно да преминава в проблемно изследователски, като това се наложи като основна форма на педагогическо взаимодействие.

2. Визия на детската градина

Визията е краткосрочна и дългосрочна картина на настоящето и бъдещето в техните реални измерения, която отразява промяната и развитието на детското заведение. В този смисъл нашата стратегия е ориентирана към следната визия ДГ № 18 „Детски свят“ да бъде:

- среда, която гарантира емоционално, умствено, социално, личностно и здравно-физическо развитие на децата от предучилищна възраст;
- среда, която осигурява комфорт и е разнообразна, основана на доверие, уважение и приятелство; условия за личностно развитие, подкрепа и възможност за изява на всяко дете;
- място за родители, които търсят и намират подкрепа и сътрудничество, както и педагогическа информация, касаещи развитието и възпитанието на техните деца;
- средище на хора, които обичат децата и професиите си и поддържат квалификацията си на съвременно, модерно ниво.

Учителите предразполагат децата да открият жизненоспособността и уменията в себе си. Те стават уверени, изразителни, респектират със знания и завладяващ ентузиазъм.

В детската градина има дисциплина, защото за да превърнеш интересни идеи, новаторски технологии и съвременно обучение в успешна детска градина, която продължава да е конкурентоспособна, се изисква дисциплина.

Притежаваме иновативност - тя различава лидера от последователя. Добри презентационни умения, гъвкави комуникационни практики и отлични психологически подходи бележат всекидневното образователно-възпитателния процес. Децата са защитени от арогантността на действителността и се развиват в спокойна и адекватна за възрастта им атмосфера. По този начин лесно проявяват талантите си. Важно е да вярваш в успеха, защото „Светът обича успешните“, а това е вдъхновяващото ни лого.

Мотивирана и вдъхновяваща среда, която поощрява креативността и дава воля на идеите, които имат силата да променят образованието в положителна страна. Толерантни сме и

хармонични в многообразието от култури и разбирания. Подкрепяме различното и нестандартно светоусещане и използваме подходи, които са съзидателни.

Успехът в почти всяка сфера зависи до голяма степен от енергията и от постоянството. За да постигнем целите, ние трябва не само да действваме, но и да мечтаем, не само да планираме, но и да вярваме. Това е част от нашата работа и разбиране за успех. Не се страхуваме да правим големи крачки, защото увереността ни води към високите резултати.

Детска градина № 18 „Детски свят“, е образователната институция на новото време:

- в което се изграждат активни, успешни и оригинални личности
- с партниращи си учители – вдъхновители и мотиватори
- с родители, които ни се доверяват, подкрепят и се включват в училищния живот

3. Мисия на детската градина:

Мисията на ДГ № 18 „Детски свят“ е:

- Да възпитава и обучава децата като бъдещи граждани на Европа, съчетавайки традициите и новостите в областта на образованието;
- Да подкрепя и развива индивидуалните възможности на всяко дете;
- Да създава благоприятна, позитивна и многообразна среда за неговото развитие, съобразно специфичните архитектурни особености на сградата;
- Да зачита интересите на всяко дете, обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- Да мотивира педагогическия персонал за пълна реализация на уменията и знанията му, както и за прилагане на новаторски подход в образователно-възпитателната работа;
- Да приобщава родителите и обществеността към идеята, че детската градина е необходимо и значимо звено от цялостния образователен процес;
- Да съдейства на педагогическия колектив при подготовката на децата за училище;
- Да подготвим младите хора за учене през целия живот, като предоставим качествено и отговарящо на световните тенденции образование и възпитание.

4. Ценности

В Детска градина № 18 „Детски свят“, главна ценност е детето. Възпитаваме децата в уважение и зачитане на гражданските права, социална солидарност, упражняване на право на избор. Осигуряваме равен достъп и качествено образование за нашите деца:

- ориентирано към интереса и към мотивацията на учащите, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
- равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете;

- равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на образователният процес;
- запазване и развитие на българската образователна традиция;
- хуманизъм и толерантност между участниците в образователно-възпитателния процес;
- съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език;
- иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обоснованост и прогнозиране на резултатите от иновациите;
- прозрачност на управлението и предвидимост
- автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация

5. Глобална цел

- 5.1. Повишаване на качеството и ефективността на образователно-възпитателния процес чрез ориентация към личностно-центрирания подход и стимулиране на развитието, творческите заложби, интереси, потребности и потенциала на всяко дете.
- 5.2. Осигуряване на всяко дете добра степен на функционална грамотност в областта на ИТ.
- 5.3. Осигуряване на модерно, достъпно, качествено образование и добра социализация на децата;
- 5.4. Повишаване на ефективността на управление на детската градина.
- 5.5. Подобряване на материалната база и осигуряване на добра технологична обезпеченост на образователния процес.

6. Стратегически цели

1. Повишаване на качеството на образованието и предотвратяване на ранното напускане на децата от детската градина.
2. Осигуряване на условия за развитие на способностите, интересите, гражданско обучение и възпитание на подрастващите чрез качествено, съвременно и модерно образование
3. Повишаване имиджа на професията „учител“.
4. Оптимизиране на възможностите Детска градина № 18 „Детски свят“, да се превърне в център на образователна, културна и социална дейност, който осъществява многостранни инициативи.

7. Оперативни цели

Нашата цел е оптимизиране на възможностите на детското заведение за изграждане на адекватна образователна среда, осигуряваща на децата в предучилищна възраст модерно

възпитание и образование в духа на Европейските изисквания и родните традиции. Във връзка с главната ни цел са и следващите подцели:

7.1. Повишаване качеството на преподаването

7.1.1. Непрекъснат стремеж към развитие на професионално-личностните качества и на професионалните умения на учителите, съобразно изискванията на съвременния живот и повишаване на авторитета на учителя;

7.1.2. Промяна в стила на преподаване – от монологичен в диалогичен, от репродуктивен /мнемоничен и бюрократичен към проблемно – изследователски;

7.1.3. Промяна в общуването между учители, между учители и деца и между учители и родители – взаимодействие, взаимопомощ;

7.1.4. Създаване на училищна култура, изграждаща лидери;

7.1.5. Въвеждане на професионални учебни общности в предучилищния етап;

7.2. Повишаване качеството на ученето

7.2.1. Повишаване качеството на образование чрез промяна процеса на обучение, насърчаващ развиване и придобиване на ключовите компетентности и ориентирането му към провокиране на самостоятелното и критичното мислене, самостоятелност към формиране на практически умения и към интелектуално развитие на личността;

7.2.2. Възпитаване на децата в самоконтрол и организация на времето.

7.2.3. Осигуряване на позитивна образователна среда, на доброжелателна атмосфера;

7.2.4. Осигуряване на безопасност на децата.

7.2.5. Интегриране на децата със специални образователни потребности.

8. Осигуряване на достатъчен брой допълнителни педагогически дейности и стимулиране на детската активност.

9. Превръщане на детската градина в център на общността

9.1. Развиване на сетивност към заобикалящата среда;

9.2. Повишаване качеството на работа с партньорите от общността;

III. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Ориентираност към личността	Основна задача - успехът на отделната личност.
Равен достъп	Всяко дете, постъпило в детската градина, има право да получи качествено образование, което отговаря на нуждите и способностите му.
Сътрудничество	Успешната образователна и възпитателна политика

	се основава на широка взаимовръзка с родителите и партньорство с други образователни и възпитателни институции за подпомагане на дейността на детската градина и подобряване на материалната база.
Екипност	Етичност, колегиалност, екипен принцип в работата на учителите и спазване на етичния кодекс на учителя. Компетентност и професионализъм, като най-сигурен начин за отстояване авторитета на учителската професия;
Отговорност	Всички членове на педагогическата колегия и помощно-обслужващия персонал, ангажирани в образователната, възпитателната и обслужващата дейност, осъществявана в у детската градина, носят отговорност за постигане на трайни ефекти с дългосрочно въздействие.
Гъвкавост	Образователната и възпитателната дейност е ориентирана към многообразните личностни потребности и предоставя възможности за свободен избор на обучаваните.
Единство в многообразието	Обучението, подготовката и възпитанието на децата и младите хора се осъществяват в рамките на единна културно-образователна среда, която създава гаранции за защита и развитие на отделните култури и традиции в рамките на училищната образователна политика и общо културно-езиково пространство.
Новаторство	Административното ръководство и педагогическият колектив демонстрират воля и възможности за възприемане на иновационни подходи с цел постигане на по-добри резултати. Съчетаване на утвърдените традиции с отвореност към нови идеи.
Автономност	Детската градина като част от системата на образованието ползва автономия да провежда собствена политика, отговаряща на държавните образователни стандарти.
Отчетност	Всички участници в образователната и възпитателната дейност отговарят и се отчитат за своите действия с цел осигуряване на ефикасност, ефективност и резултатност на политиките.

Ефективност	Динамично управление, реализация и обвързване на ресурсите с конкретни резултати, оценка на миналия опит и бъдещото въздействие.
Релевантност	Целите трябва да стимулират институцията да изпълнява своята мисия.
Реалистичност на подхода	Целите трябва да бъдат реалистични, като се отчитат външните и вътрешните фактори.
Мотивираност	Целите трябва да стимулират дейностите в рамките на съответната област на политиката.
Прозрачност/разбираемост	Целите трябва да бъдат определени просто и ясно.
Хармонизираност	Целите в областта на политиката и звената вътре в институцията трябва да бъдат в тясна взаимна връзка.
Ангажираност/задължителност	Целите трябва да предопределят задълженията.
Принципи на сътрудничество	Принципът на партньорство, принципът на допълняемост, принципът на концентрация.
Законосъобразност	Всички цели, приоритети, мерки и конкретни действия съответстват на Конституцията на Република България и другите нормативни актове.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

IV. КАЧЕСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И МЕРКИ ЗА НЕГОВОТО ПОВИШАВАНЕ

1. Повишаване на качеството на предоставяното образование, възпитание и социализация

1.1. ЦЕЛИ:

- Осигуряване на качествено и ефективно образование, възпитание и социализация.
- Разширяване и стимулиране на формите за обучение и възпитание в дух на демокрация, гражданска отговорност и патриотизъм, здравно и екологично възпитание, физическа активност и спорт.

- По-широко навлизане на нови методи на педагогическо взаимодействие и обучение (интерактивност, иновативност, проектна работа).

1.2. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ:

- Повишаване познавателната активност на децата при педагогическото взаимодействие
- Създаване на условия за изяви на децата.
- Повишаване качеството на публичните изяви на децата.

- Осъществяване на допълнителна работа с децата. Откриване на заложите на всяко дете и насочване на развитието му в област, в която то ще изяви най-добре своя потенциал. Развиване и подобряване на индивидуалната и диференцирана работа с децата.
- Прилагане на подходи, основани на демократични принципи и развити образователни модели, свързани с повишаване успеваемостта на децата в обучението;
- Поставяне на детето в активна позиция по отношение на усвояването на нови знания и практическата им приложимост;
- Използване на иновативни педагогични методи и форми за предаване и усвояване на знания;
- Извършване на ефективна диференцирана работа с деца със СОП;
- Стриктно спазване на изискванията:
 - за безопасност на труда и правилника за вътрешния ред, закони и наредби, свързани с образованието, опазване на живота и здравето на децата;
 - за превенция на различни форми на дискриминация сред деца, педагогически и непедagogически персонал, медицински лица - за здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд;
- Засилване взаимодействието с родителите и други заинтересовани представители на общността;
- Използване на създадени мултимедийни материали;
- Повишаване на социалните умения на децата чрез подпомагане на физическото, социалното и личностното им развитие;
- Реализиране превенция на насилието и агресията сред децата и утвърждаване на позитивни модели на поведение;
- Подкрепа на изявата и развитието на даровитите деца;

2. Развитие на системата за поддържане и повишаване квалификацията на педагогическите специалисти

2.1. ЦЕЛИ:

- Утвърждаване на авторитета и подпомагане на кариерното развитие на учителите, работещи в детската градина.
- Продължаване /Оптимизиране/ структурата на изградената система за квалификация.
- Разработване на вътрешна система за повишаване на качеството на резултатите.

2.2. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ:

- Усъвършенстване на създадената система за квалификация, повишаване личната квалификация от всеки учител. Провеждане на въвеждаща, поддържаща и надграждаща квалификация на педагогическата колегия.

- Използване на разнообразни форми на квалификационна работа - проблемна група, практикум, тренинг, семинар, лектория, дискусия, участие в научна-практическа конференция, информация от библиотека, интернет.

- Създаване на възможност за повишаване на професионално-квалификационната степен за всеки член на педагогическата колегия.

- Създаване на условия за повишаване реалните резултати от възпитанието и обучението - засилване качеството на предварителната подготовка, спазване задълженията, произтичащи от ЗПУО и вътрешните правилници и наредби.

- Обмен на информация и съобщения чрез електронната поща.

- Участие във формите за квалификация, организирани на регионално и национално ниво.

- Разширяване и усъвършенстване на моделите и формите за контрол, чрез разработване на актуализирани оценъчни карти.

- Създаване на механизъм за вътрешен мониторинг и контрол на качеството

3. Утвърждаване на детската градина, като образователна институция прилагаша иновативни подходи:

3.1. ЦЕЛИ:

- Използване на иновативни технологии;

- Реализиране на ефективна рекламна кампания за използване на иновативните технологии и отразяване постиженията на детската градина;

3.2. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ:

- Осигуряване на условия за използване на иновативни технологии;

- Прилагане на иновативни методи и технологични средства за обучение

- Организиране „Ден на отворените врати” в детската градина.

- Изготвяне и издаване на информационни, рекламни и други видове табла, рекламни материали и електронни информационни средства, поддържа се динамичен сайт на детската градина.

4. Осигуряване на равен достъп до качествено образование и възпитание

4.1. ЦЕЛИ:

- Осигуряване на качествено и ефективно образование, възпитание и социализация

- Надграждане на знания и умения с цел развитие потенциала на всяко дете и възможност за пълноценна социална реализация

- Обучение за работа в мултиетническа среда и деца със СОП

4.2. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ:

- Съвместно обучение и възпитание на деца с различен етнически произход.

- Диференциране на грижите спрямо различните потребности на децата.
- Работа в мултиетническа среда
- Работа с деца със специални образователни потребности
- Изграждане на действаща система от консултации за детската градина.
- Интегрирано обучение на деца със СОП или хронични заболявания и деца от уязвими

групи

- Стимулиране участието на децата в пресъздаването на традиции и обичаи на различните етноси

5. Удовлетворяване на образователните потребности на даровити деца

5.1. ЦЕЛИ:

- Откриване на талантиливи деца и насърчаване да развият потенциала си.
- Създаване на условия за изява на даровити деца в съответствие с техните желания и възможности.
- Развиване ефективността на връзката учител - родител.
- Чрез творческото развитие на децата да се работи активно в посока утвърждаване на детската градина не само като образователен, но и като духовен и културен център.

5.2. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ:

- Поддържане на мрежа за връзка с Интернет на всички занимални и административни помещения на детската градина.
- Изграждане на подходяща среда за даровити деца чрез активното съдействие на педагогическата колегия.
- Мотивиране и подкрепа на даровитите деца за участие в различни изяви на различни нива - конкурси, пленери, състезания, олимпиади, телевизионни предавания и други.
- Информиране и мотивиране на даровити деца за кандидатстване в програми с финансова подкрепа.

6. Взаимодействие с родителската общност и другите заинтересовани представители на местната общност

6.1. ЦЕЛИ:

- Осъществяване процеса на подготовка, обучение и възпитание на децата във взаимодействие и сътрудничество с родителите им.
- Развиване на конструктивна комуникация във взаимоотношенията в съответствие със ЗПУО.
- Прилагане на модели на поведение, основани на идеите и принципите на гражданското образование.
- Спазване на единни педагогични изисквания и стандарти за поведение и успеваемост.

6.2. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ:

- Повишаване на уменията за работа с родители.
- Създаване на информационна банка с данни и координати за връзка с родителите на децата.
- Предоставяне на възможност и оказване на необходимото съдействие на родителите за:
 - срещи с учителите в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;
 - участие в родителските срещи;
 - присъствие и при желание от тяхна страна да бъдат изслушани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на детето им;
 - консултиране по въпроси, свързани с възпитанието на децата от специалист;
 - запознаване срещу подпис с Правилника за дейността на детската градина и Правилника за вътрешния ред в детската градина;
- Педагогическата колегия периодично и своевременно да предоставя информация за успеха и развитието на децата в образователно-възпитателния процес;
- Консултиране на родителите за възможностите и формите за допълнителна работа с детето с оглед максимално развитие на заложените му, както и за възможностите за оказване на педагогическа и психологическа подкрепа от специалист, когато това се налага
- Участие на родители в отбелязване на празници, изяви, годишнини и посещение на културни институции

7. Подобрения във външната и вътрешната среда на детската градина

7.1. ЦЕЛИ:

- Създаване на условия за активна образователно-възпитателна дейност.
- Подобряване равнището на административно обслужване.
- Естетизация на околната среда.
- Наличие на модерна материално-техническа база за обучение в съответствие с изискванията на ДОС

7.2. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ:

А. Подобрения във външната среда:

- Поддръжка на състоянието на външната среда. Реновиране на помещенията за отглеждане и възпитание на децата.
- Поддръжка на зелените площи.
- Оформяне на двора на детската градина.

Б. Подобрения във вътрешната среда:

- Планиране на дейности за подобряване на средата, в която се работи – обзавеждане на стаи, кабинети, музикален салон, физкултурен салон, коридори.

- Поддържане постигнатото ниво на технологично развитие. Стремехът е изпреварващо предоставяне на учителите на съвременна техника за осъществяване на интерактивно обучение.

В. Поддържане на модерна ИКТ среда:

- Осигуряване на ефективна ИКТ среда за съхраняване и използване на електронно съдържание.

- Актуализиране на иновативните технологии в образованието.

- Активно участие в електронната свързаност на образователните институции.

- Развитие на безжичната инфраструктура /тип WI-FI свързаност/ на територията на детската градина.

V. ПАТРИОТИЧНО ВЪЗПИТАНИЕ, ФОРМИРАНЕ НА НАЦИОНАЛНО САМОСЪЗНАНИЕ И ОБЩОЧОВЕШКИ ЦЕННОСТИ НА ДЕЦАТА

Задачата на учителите и родителите е възможно най-рано събуждане в децата на любов към родната земя, от първите стъпки да формират у тях черти на характера, които ще им помогнат да станат граждани на обществото. Патриотизмът е любов към родината, преданост към нея, отговорност и гордост за нея, желанието да се работи за нейното добро, да се защитава и увеличава богатството ѝ, а това започва да се формира още през предучилищна възраст.

Голямо внимание учителите и родителите трябва да насочат към съдържанието на заниманията на децата. Предучилищният период се характеризира с най-голяма способност за учене и податливост на педагогически влияния, сила и дълбочина на впечатленията. Ето защо всичко, което се учи през този период - знания, умения, навици, начини на поведение, формиращи се черти на характера - се оказват особено силни и са в пълния смисъл на думата основа за по-нататъшното развитие на детето.

Детската градина има сериозни отговорности и по отношение възпитанието на подрастващото поколение, по отношение на формирането на ценности, нагласи, отношения, мотиви, стоящи в основата на съответни поведенчески актове.

Днес патриотичното възпитание се осъществява трудно. Цяло поколение израства без духовни и патриотични ценности. Все повече българският език, използван в общественото пространство, е изпълнен с чуждици. Належащо е фокусът да се насочи към патриотичното възпитание, чрез което да се формират базови компетентности, върху които децата още от най-ранна възраст, прекрочвайки училищния праг, да изградят:

- национална гордост, обич към традициите, към миналото и към постиженията на българския народ;

- уважение към държавните символи;
- модел за поведение, насочен към уважение и толерантност, към личностно израстване и утвърждаване като достойни хора и участници в обществото;
- задълбочено познаване на историята и културата на родното място и стремеж към съхраняването им.

Когато учебното съдържание е поднесено на децата по един необикновен начин, с емоционален заряд и настроение, заученото се възприема по-лесно и задълго се помни. Организирането и провеждането на празници и тържества е много вълнуващо и незабравимо събитие в живота на децата, което им влияе емоционално. С огромно желание и трепет те преживяват участията си в тържества и празници. Появата им пред публика ги поставя пред нова позиция пред обществото. Изразявайки себе си, те се чувстват значими, важни, в центъра на събитията.

1. ЦЕЛИ НА ПАТРИОТИЧНОТО ВЪЗПИТАНИЕ:

- Възпитаване на любов у децата към тяхното семейство, дом, детска градина, роден град, към България и вяност към родовите корени и традиции чрез: театралното изкуство, чествания, срещи с културни дейци, музейни работници, фолклорни ансамбли, видни общественици, посещения на исторически паметници и местности, изучаване на литературни произведения с патриотична тематика;
- Съхраняване на изконно присъщите в града на местни традиции и традиционните за българина нравствени добродетели.
- Развитие на интереса към българските народно творчество и занаяти;
- Развитие на чувство за гордост от постиженията на българския народ и родната страна;
- Формиране на светоглед, жизнена позиция, гражданско поведение, гражданска съвест и отговорност
- Формирането на толерантност, чувство за уважение към другите народи, към техните традиции.
- Формиране на внимателно отношение към природата и всичко живо.

2. ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ПОСТАВЕНИТЕ ЦЕЛИ, КОНКРЕТИЗИРАХМЕ СЛЕДНИТЕ ЗАДАЧИ:

2.1. Развитие на детските художествено-артистични заложби в различните видове изкуство – танцувални, певчески, артистични.

2.2. Приобщаване към отбелязване на обществено значими дати, събития и български народни празници.

2.3. Изграждане на умения за работа в екип.

2.4. Формиране на умения за самокритичност, организация, самооценка и контрол.

2.5. Използване на нетрадиционни форми на обучение, разчупване на стереотипа и внасяне емоционален заряд и удовлетворение.

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- ✓ Изграждане на уважение, обич и отговорност към семейството, към родния град и родината;
- ✓ Гордост с националните постижения, привързаност към родната земя, език, традиции и стремеж към тяхното съхранение и предаване на следващите поколения, споделяне на наученото и придобитите умения под различни форми;
- ✓ Формиран устойчив интерес към историческото минало. Познаване историята на родния град и родината, културното и историческото им наследство, личностите, допринесли за възхода им;
- ✓ Толерантно отношение към всички членове на българското общество; внасяне на емоционален заряд и удовлетворение на възпитаниците ни, емоционално обвързване с града и неговия дух.

VI. ОСИГУРЯВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ФИЗИЧЕСКА АКТИВНОСТ И УЧАСТИЕ В СПОРТНИ ДЕЙНОСТИ

Физическата активност обикновено се определя като „всяко движение на тялото, свързано със съкращаване на мускулите, което увеличава разхода на енергия над нивото при покой“. Физическата активност, здравето и качеството на живот са тясно свързани.

Децата участват в различни видове физическа активност, като играят игри и участват в различни спортове. При все това техните ежедневни навици се промениха поради новите модели на отпих (телевизия, интернет, видеоигри) и тази промяна съвпадна с нарастването на дяла на случаите на наднормено тегло и затлъстяване у деца. В резултат от това има сериозни опасения, че през последните години физическата активност сред децата е била заменена от дейности, които в по-голяма степен са свързани със заседяване.

Децата следва да участват в умерено до силно интензивна физическа дейност в продължение на 60 минути или повече всеки ден, във форми, които са подходящи за развитието и включват разнообразни дейности на части от поне 10 минути. В ранните възрастови групи следва да се набляга на развитието на двигателните умения. Следва да се обръща внимание на специфични видове дейност в зависимост от възрастовата група: аеробика, баланс, гъвкавост, двигателно развитие.

Това може да е особено вярно при малките деца, за които самостоятелните, неорганизираните „игри“ са изключително важен компонент от физическата активност, която стимулира положително добро физическо и психическо състояние.

Физическото възпитание в детската градина ефективно увеличава нивото на физическа активност и подобрява физическата форма. При все това за постигане на сериозни промени в здравословното състояние е необходим един час физическа дейност дневно, организиран като игра в двора на детската градина или в педагогическите ситуации по физическо възпитание. Дейности, които включват физическо възпитание само два или три пъти седмично, водят само до незначителни подобрения в здравословното състояние. Повишен обем на физическа активност може да се постигне чрез увеличено учебно или извънучебно време в детската градина и не следва да е в ущърб на други образователни направления от програмната система.

Учителите в детската градина са едни от основните фактори за физическа активност на децата. Поради това следва да се положат всички усилия, така че детската градина да осигурява ежедневно физически дейности във всички възрастови групи.

Дворното пространство в детската градина следва да бъде приспособено към всички деца, като се обмисли по-специално подходящо оборудване за момичета, за да се насърчи тяхното участие в спорт и дейности за отдих.

1. ЦЕЛИ

- Закаляване и укрепване на здравето на децата, формиране на основите на здравословен начин на живот;
- Създаване оптимални условия за всяко дете в процеса на овладяване на двигателния опит и участие в заниманията с физически упражнения и игри;
- Създаване на траен интерес към физическата култура, спорта и спортно-подготвителните игри и упражнения на децата от предучилищна възраст;
- Формиране на качества за екипност и борбен дух, изграждане на мотивация и увереност в собствените възможности на детето;
- Развиване на ценни личностни, социално значими качества: смелост, инициативност, находчивост, самообладание, самостоятелност, самоувереност, адаптивност, самооценка;
- Рационално използване на наличната база и своевременното ѝ обогатяване и подобряване с физически уреди и пособия.

2. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- ✓ Организиране на правилен и гъвкав дневен режим, като едно от най-важните условия за отглеждане на здрави, щастливи и весели деца;
- ✓ Организиране и участие на децата в различни спортни дейности - спортен празник, състезания, турнири;

- ✓ 100 процентно участие на децата в спортни изяви и мероприятия.
- ✓ Участия в игри, свързани с различни видове спорт – футбол, баскетбол, федербал;
- ✓ Приобщаване на родителите към дейността на детската градина, насочена към създаването на траен интерес към физическото възпитание и спорта;
- ✓ Екскурзии, излети, разходки сред природата, ски-училища с цел – укрепване здравето и живота на децата.

VII. ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

1. СЪЩНОСТ

- ❖ Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
- ❖ Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
- ❖ Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
- ❖ Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

2. НАСОКИ

Формиране на умения у децата:

- ❖ Да познават институциите и ценностите на демокрацията;
- ❖ Да се формират личности с позиция и способност да защитават своите права чрез различни дейности;
- ❖ Да изразяват гражданската си позиция;
- ❖ Да вземат решения за своето развитие;
- ❖ Да носят отговорност за решенията си.

3. РЕАЛИЗИРАНЕ

- ❖ чрез учебното съдържание;

- ❖ чрез допълнителни занимания;
- ❖ чрез проекти и мултимедийни презентации, разработени от учителите.

4. АКЦЕНТИ

- ❖ здравно образование;
- ❖ превенция на зависимостите;
- ❖ екологично образование и възпитание;
- ❖ патриотично възпитание;
- ❖ превенция на насилието;
- ❖ справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- ❖ защита при бедствия и аварии;
- ❖ превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- ❖ безопасност на движението по пътищата.

5. ЦЕЛ

Усвояване на социални знания и умения за отстояване на правата, изпълняване на задълженията и поемане на отговорности като членове на обществото.

6. ЗАДАЧИ

- ❖ Изграждане на култура на поведение в детската общност и готовност за участие в общоучилищния живот.
- ❖ Изграждане на здравна и екологична култура.
- ❖ Изграждане на национално самочувствие и отговорност у децата, възпитание на инициативност и подготовка за пълноценен живот.
- ❖ Противодействие на агресивността и насилието.
- ❖ Да се научат децата да живеят с другите и да уважават разнообразието. Да се научат да бъдат себе си.
- ❖ Да се научат да действат и да умеят да създават.

VIII. МЕХАНИЗЪМ ЗА СЪВМЕСТНА РАБОТА С ИНСТИТУЦИИТЕ ПО ОБХВАЩАНЕ И ВКЛЮЧВАНЕ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ НА ДЕЦА В ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

Дейностите по Механизма за обхващане и включване в системата на предучилищното образование на деца в задължителна предучилищна възраст е належащо да бъдат насочени към осигуряване непрекъснатост на дейността на екипите за обхват, като взаимодействието между институциите е съобразно ситуацията и усилията се съсредоточат преди всичко на ниво образователна институция за своевременно установяване на статуса на всяко дете, както и прилагане на целенасочени мерки за недопускане на изолирането му от образователния процес.

Във фокуса на работата на екипа за обхват във всяка образователна институция следва да бъдат необхванатите деца в риск от отпадане, особено 5-, 6- и 7- годишните, както и върнатите в образователната система, за да не се допусне повторното им отпадане поради прекъсване процеса на образователната им интеграция. Необходимо е набелязване и прилагане на целенасочени компенсаторни мерки за подкрепа за личностно развитие на децата застрашени от отпадане, включително с осигуряване на алтернативни начини за доставяне на учебни материали и получаване на обратна връзка; активно включване в обучението на децата от разстояние в електронна среда от семейства с нисък социален статус.

За преодоляване на натрупаните пропуски в усвояването на учебното съдържание по учебните предмети от програмната система следва да се организира допълнително обучение за децата в риск от отпадане, както и прилагане на другите форми на обща и допълнителна подкрепа.

1. ЦЕЛИ

- Установяване на причините и прилагане на мерки за предотвратяване отсъствието на децата;
- Взаимодействие с родителите с цел мотивирането им за осигуряване на трайното присъствие на детето в детската градина.

2. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- Извършване на посещения по домовете на децата в риск от отпадане, за които се установи, че отсъстват от детската градина без уважителни причини;
- Предлагање на мерки за обща и допълнителна подкрепа на децата в риск от отпадане в съответствие с държавния образователен стандарт за приобщаващо образование.

IX. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ОБУЧЕНИЕ И/ИЛИ ВЪЗПИТАНИЕ

1. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Условията за възпитание и образование в ДГ № 18 „Детски свят“ са отлични, жизнената среда на децата отговаря на изискванията за безопасност, естетика и комфорт. Обзавеждането и интериорът на групите са съобразени с възрастовите и индивидуални потребности на децата. В групите са създадени оптимални условия за доминираща образователна дейност, набавени са познавателни книжки, помагала и пособия за подлежащите на задължително предучилищно образование деца.

Приетите деца са основно от кв. Яворов, който е район на детската градина, с малки изключения от други райони на града. В детската градина има деца със специални образователни

потребности, на ресурсно подпомагане и се налага осигуряване на равен достъп до образование и подкрепа, чрез подходяща среда и специалисти.

Семейният и социален статус на родителите на записаните деца в детската градина е добър, те са отговорни към образованието на децата си. Ценят и уважават различията в етническия произход, толерантни са, уважават културните и религиозни ценности на различните етноси, участват активно в мероприятията от културния календар на детската градина. Децата са социализирани, обичат се и остават приятели и след завършване на детската градина.

Разработена е Програма за предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание и социализация на децата в ДГ № 18 "Детски свят" гр.София в съответствие с рамкови европейски и национални документи и определените приоритети за развитие в сферата на предучилищното образование.

В тази програма определяме предоставянето на равни възможности, като крачка по пътя за постигане на крайната цел - създаване на приобщаващо общество, което да позволи на всички деца и възрастни, независимо от пол, възраст и етническа принадлежност, наличие или отсъствие на нарушения в развитието, или със заболявания да участват в живота на обществото и да имат своя принос, защото именно в такова общество различията се уважават и се ценят, а с дискриминацията и предразсъдъците в ежедневието и в дейността на институциите се води активна борба.

2. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

2.1. Гарантиране на достъп не само до образование, но и до осигуряване на смислово участие, постижения и успех, **осигуряване на приобщаващото образование за всички деца** в детската градина, независимо от техните силни или слаби страни в която и да било област, като те стават част от общността:

- ✓ подкрепа на самостоятелната активност на детето, с което да се подпомогне овладяването на важни житейски и социални умения;
- ✓ активно участие в образователния процес;
- ✓ вариативност при организацията на образованието и възпитанието;
- ✓ партньорски отношения с родителите.

2.2. Готовност и нагласа за промяна на детската градина, като система, за да отговори на нуждите на всяко дете за приобщаването - предлагане равни възможности за участие и научаване, като се зачита личният избор при усвояване на образователната програма и осигуряването на педагогическата подкрепа.

3. ДЕЙНОСТИ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ЦЕЛИТЕ

3.1. Формиране на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот чрез включване на детето в различни дейности.

3.2. Подбор на образователното съдържание въз основа на личностно значимия опит на децата и създаване на условия за емоционално преживяване в детската градина.

3.3. Създаване на условия и възможности за избор и включване в значими дейности, адресирани към индивидуалните потребности на децата (кътове, ателиета, дейности).

X. ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА

„Приобщаване“ означава много повече и от „включване“. Приобщаващото образование предполага децата да са част от общността, да получават адекватна подкрепа да учат, да участват, да развиват пълния си потенциал, да се сближават с другите, да се чувстват приети и ценени и да преживяват успех в обучението и в живота. В тази стратегия определяме приобщаващото образование, като крачка по пътя за постигане на крайната цел - създаване на приобщаващо общество, което да позволи на всички деца, независимо от пол, възраст и етническа принадлежност, наличие или отсъствие на нарушения в развитието, или със заболявания да участват в живота на обществото и да имат своя принос, защото именно в такова общество различията се уважават и се ценят, а с дискриминацията и предразсъдъците в ежедневието живот и в дейността на институциите се води активна борба.

1. ЦЕЛИ:

1.1. Гарантиране на правото на всяко дете на достъп до детска градина и на правото му на качествено образование;

1.2. Гарантиране на достъпа на всяко дете до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на обучението и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;

1.3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи в съответствие с интересите и стимулиращи мотивацията на детето, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;

1.4. Приемане и зачитане на уникалността на всяко дете – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето да развие максимално своя потенциал;

1.5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат при ученето и научаването и при участието им в дейността на детската градина;

1.6. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – детската градина, детето, семейството и общността;

1.7. Намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на децата в дейността на детската градина;

1.8. Нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на децата за живот в приобщаващо общество;

Приобщаващото образование акцентира на идеята личността на детето да е в центъра на цялата система, да се формират общочовешки ценности, да се постигне ясна структурираност, системност и технологичност на всички етапи от образованието. Това е продиктувано от убедеността, че личностно развитие може да се осъществи само в такава културно-образователна среда, която е способна да поражда личностен смисъл, да стимулира процесите на саморазвитие, да създава пространство за свобода, творчество, самореализация и развитие. В приобщаващата детска градина се работи с убеждението, че разликите между хората са нещо нормално и че процесът на обучение следва да се приспособява към образователните потребности на всички деца. Педагогическите взаимодействия с децата трябва да се осъществяват в атмосфера на позитивно приемане на различието и създаване на условия за развиване на потенциала на всяко дете и насочване към практики, които могат да осмислят живота му при спазване на принципите за равенство, справедливост и индивидуален подход.

2. НЕОБХОДИМИ УСЛОВИЯ И СУБЕКТИ НА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА

2.1. Културно-образователна среда за приобщаване

За осъществяването на успешно приобщаващо образование от съществено значение е оптималната организация, проектирането, създаването и поддържането на адекватна културно-образователна среда, която не само да осигурява емоционален комфорт на децата, но и да подкрепя и стимулира тяхното развитие. Културно-образователната среда е комплексно понятие, изразяващо единството на културата и образованието като взаимно допълващи се аспекти на социалния живот. Оптималната приобщаваща образователна среда е архитектурно достъпна и наситена със специализирано оборудване и технически средства. Средата е източник за психично развитие за децата. Тя им влияе много по-силно и непосредствено, отколкото на възрастните, и може да изпълни своите функции, ако е достъпна, отговаря на потребностите им, разширява начините за познание на света и личностно развитие. Ето защо приобщаването изисква създаване на културно-образователно пространство като среда, способстваща за личностно развитие на детето и изпълнена с личностно значимо съдържание, пораждащо у учащите се личностен смисъл при ученето, творчество и позитивни житейски перспективи. За правилното функциониране на детето в образователната среда не е достатъчна

само интелектуална ориентация, необходимо е и съответно емоционално отношение към заобикалящите го явления, за да може да се ръководи от него при вземането на решения за действие. Приобщаващата среда създава условия за учене заедно с другите, където учителите и децата са една общност, където детето е център на системата и постоянно се насърчава активното му участие в ученето. Такава среда е приятелска, тя прави детската градина привлекателна и дава възможност не само децата да се обучават ефективно, но и учителите се развиват професионално. Тя създава възможности всички да бъдат заедно, да изграждат отношения, да създават приятелства, независимо от различията между тях.

2.2. Педагогическите специалисти

В разнообразната палитра от фактори, обезпечавачи образователното приобщаване, съществена роля има и отношението на педагогическите специалисти към децата и готовността им чрез комплексни и координирани грижи да им оказват адекватна подкрепа за развитие на наличния им потенциал и за преодоляване на техните обучителни, психологични, социални и физически затруднения. Образователната подкрепа е неразделна част от приобщаващия процес и първостепенно задължение на педагогическите специалисти, защото тя е насочена към преодоляване на негативното влияние на фактори в средата, които могат да възпрепятстват активното участие на децата и тяхното учене, научаване и развитие. Педагогическите специалисти трябва да намерят най-ефективните начини за позитивно общуване и подкрепа, така че децата с различни способности и начини за взаимодействие и учене да могат да се включват пълноценно в образователния процес, да разбират и да участват. Те следва да умеят да променят задачите и да проявяват гъвкавост, когато определени изисквания са трудни за някои деца. Съвместното обучение на деца с различни способности и диференциацията на задачите са ключови инструменти за постигане качество на образованието на всички деца, което изисква педагогическите специалисти да използват и развиват комбинации от творчески стратегии за обучение и сътрудничество, защото със своето професионално поведение задават модели на отношение, които неизбежно се възпроизвеждат от децата и непедagogическия персонал. Основни действащи лица на приобщаването в образованието са компетентните учители. Те са педагогически подготвени и професионално ангажирани да изпълняват политиката на държавата за превенция на изключването. Включването на всички деца в образованието следва да бъде водещо начало в работата на всеки учител, чиято първостепенна задача е да разпознава обучителните и поведенческите трудности на децата, да взаимодейства с тях на различни нива, така че те да разбират познавателното съдържание и да участват в педагогическите взаимодействия. За тази цел учителите изследват потенциала на всяко дете, насочват го в положителна посока, създават условия, които улесняват обучението и допринасят за постигане на успех от обучаваните. Насочеността към развитие в приобщаващото

образование изисква педагозите да владеят и използват методи за активно учене и позитивно взаимодействие с децата, да създават и поддържат благоприятна среда за образование чрез максимално използване на силните страни на детето и ресурсите на всички участници и фактори в културно образователното пространство. Това предполага педагозите да се запознаят с добри практики и работещи модели и технологии и да конструират свой собствен опит, като изпълняват отговорно функциите си в разпознаването и посрещането на индивидуалните образователни потребности на децата; да планират и работят в екип с другите професионалисти, да взаимодействат активно с местната общност. Това от своя страна налага своевременна и постоянна квалификация на учителите, повишаване на техния статут и стандарт на живот, активно съдействие и подкрепа за професионалното им развитие.

2.3. Технологии за осъществяване на приобщаващото образование.

За осъществяване на успешно приобщаващо образование всички педагогически специалисти следва да усвоят и развият нови стратегии и специфични технологии на педагогическо взаимодействие, основаващи се на хуманно-личностния, схоластичния, комуникативно-експресивния и креативния подход. Тези технологии на педагогическо взаимодействие следва да отразяват най-дълбоката същност и ключовата дума на съвременното образование – развитието, предоставящо възможности за овладяване от всички деца на подходящи за възрастта ключови компетентности като критерий за качеството и ефективността на образованието. Технологиите на педагогическо взаимодействие, адекватни за приобщаващото предучилищно образование, следва едновременно да отразяват многообразието на социалния и природния свят и да позволяват нужната гъвкавост на използването им, което да се отразява върху формите, методите и средствата на обучение и да дадат възможност за участие на всички деца. В тези технологии активно да се използват разнообразни дейности и форми на активност за децата, като ролеви игри, говорене, слушане, движение, пеене, рисуване, драматични игри и инсценировки, конструирание, разглеждане на книги и картини, аудио- или видеоматериали и компютри, разходки и др. Центрираното върху детето педагогическо взаимодействие изисква още да се разшири използването на практическите действия на децата, основани на личния им опит, да се акцентира върху съвместната им дейност, като тя постепенно се развива и обогатява. Посочените дейности следва да въвличат емоционално децата и да превръщат процесите на общуване и на учене във вълнуващо и забавно преживяване. Технологиите на педагогическо взаимодействие се разгръщат в интерактивна образователна среда, която да активизира всяко дете да се развива самостоятелно и във взаимодействие с другите. Те са мощен инструмент за утвърждаване на правата на човека и насърчаване на толерантност към различието, чрез тях могат да се преодоляват културни, етнически, религиозни и други различия. Включването в обща образователна среда на деца с

ментални, физически и сензорни затруднения изисква и специфични помощни средства, които им помагат да извършват ежедневни дейности и да решават учебни задачи. Помощните средства и технологии могат да бъдат от решаващо значение за приобщаването и на деца, невладеещи или слабо владеещи официалния език.

2.4. Сътрудничество със семейството

Приобщаващото образование е немислимо без създаването и укрепването на двупосочни устойчиви връзки на образователната институция и семейството на основата на общия интерес за развитието на детето. Родителите са били и продължават да бъдат важна движеща сила за приобщаващото образование. Тяхното мнение следва да се зачита и уважава, тъй като те най-добре познават децата си и най-много искат децата им да бъдат приети от педагогическите специалисти и от връстниците си, да имат приятели и да водят нормален живот. Те имат право да бъдат информирани, да участват активно, да присъстват, винаги да знаят какво се случва с техните деца в детската градина и когато е необходимо, заедно с учителя да оказват подкрепа на нуждаещите се деца. В този план логично се налага изискването между родителите и педагогическите специалисти да има позитивни отношения, защото ефективно партньорство се случва, когато има сътрудничество, комуникация и най-вече доверие между родители и професионалисти. Най-добрите резултати в приобщаващото образование се постигат, когато семейството и образователната институция работят заедно. От особена важност е между детската градина и семействата да се приеме и утвърждава принципът на партньорство, да се подобри сътрудничеството между тях и да се разшири обхватът на участниците и дейностите, насочени към популяризиране на идеите на приобщаващото образование като адекватен отговор на правата на децата, ликвидиране на дискриминацията и изключването.

XI. ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО

1. ИЗМЕРЕНИЯ НА НАСИЛИЕТО И ТОРМОЗА В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

В България в официална употреба е дефиницията на понятието „насилие“, дадена в параграф 1, т. 1-5 от допълнителните разпоредби на Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето: „Насилие“ над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда.

„Физическо насилие“ е причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание, без разстройство на здравето.

„Психическо насилие“ са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника, попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда.

„Сексуално насилие“ е използването на дете за сексуално задоволяване. Сексуално насилие и злоупотреба над дете според определението на Световна здравна организация е „участието на дете в сексуални действия, които той или тя не разбира напълно и за които не е в състояние да даде информирано съгласие, или за които детето не е подготвено от гледна точка на развитието си и не може да даде съгласие, или които са в нарушение на законите или социалните табу на обществото“.

„Пренебрегване“ е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

Насилието може да бъде от възрастен към дете, между деца и от дете към възрастен. Какво е тормоз? Тормозът е специфичен вид насилие сред децата и е сред най-неуловимите форми на агресивно поведение и насилие. Но не всеки акт на насилие е тормоз. Тормозът между връстници е групов феномен. Случаите на тормоз се извършват в групова среда, в присъствието на други връстници и в отсъствието на възрастни. Тормозът, независимо от това как се упражнява, е много сериозно, оставящо травматични следи действие, защото тормозеният не може да се защити със собствени усилия. Тормозът не спира от само себе си, без външна намеса.

Проявите на тормоз най-общо могат да бъдат описани като:

- ✓ Физически тормоз, например, блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение.
- ✓ Психически тормоз, например, подмятане, подиграване, закачане, обиди, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на личните вещи, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене; словесни изрази, които имат за цел да унижат и оскърбят детето на база раса, пол, религия, сексуалност, увреждане или друго, с което се подчертава различие от останалите. Когато е в група – под формата на изолиране, игнориране, изключване от групови дейности, избягване, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз.

- ✓ Сексуален тормоз – представлява всяка форма на нежелано словесно, несловесно или физическо поведение със сексуален характер, имащо за цел или водещо до накръняване на достойнството на лицето, и по-специално създаване на смуцаваща, враждебна, деградираща (принизяваща), унижителна или обидна обстановка. Включва коментари за външността на някой, неподходящо докосване, бележки и надписи със сексуално съдържание и т.н. до по-екстремни форми на нападане и насилие.

Разлики между тормоз и закачки или игра между децата

По-голямата част от ситуациите на тормоз могат да бъдат овладени от учителите, а някои – от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест. На първо място важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между децата. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на децата, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. Ако се касае просто за приятелска игра, учителят може да се намеси, за да предупреди децата да внимават да не се наранят. Ако обаче наблюдаваното поведение може да бъде определено като тормоз, е необходимо да се предприемат съответните стъпки, описани в механизма. Физическото насилие и тормоз са формите, които възрастните най-често забелязват и затова често мерките за справяне обикновено са насочени именно към тях. Психическото насилие и тормоз по-трудно могат да бъдат установени, тъй като не са така видими, а и децата, от своя страна, нямат нагласата да споделят с възрастните за своите преживявания. Проблемът се задълбочава, когато психическото насилие и тормоз, като обидните думи и прякори, социалното изолиране и други се подценяват от възрастните и се считат за нормална част от процеса на социализация и израстване на децата. Ето защо е важно да се обърне внимание още при първите признаци за съществуването на насилие и тормоз. Разпознаването на насилие и тормоз включва следните физически и поведенчески признаци:

- различни по вид и цвят натъртвания, включително синини, постоянни или чести червени петна, включително от пръсти, насинени очи, следи от ухапване;
- неправдоподобни или объркани обяснения за травмите, включително едносрични отговори;
- безпокойство и крайности в поведението – от агресивност до пасивност;
- лоша представа за себе си – децата смятат, че са заслужили насилието;
- прекалена отстъпчивост на детето и оставяне без протест да се прави каквото и да било с него;
- влошаване на здравословното състояние, което включва прилошавания, главоболие, отпадналост;

- детето може да стане затворено и изолирано, да не желае да контактува с връстниците си;
- агресивно поведение и/или поведение, насочено към привличане на вниманието, упорито непослушание, самонараняване;
- внезапни избухвания, които са необичайни за възрастта или за нивото на развитие на детето;
- загуба на доверие, неучастие в общите занимания в детската градина, ниска самооценка;
- занемаряване (постоянно обличане на едни и същи дрехи или отказ да сресва косата си);
- психосоматични симптоми като болки в стомаха, главоболие, гадене и др., оплаква се, че сънува кошмари и сънят му е нарушен.

2. ОСНОВНИ ЦЕЛИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО СА:

- 2.1. Да се създаде позитивна култура и климат в детската градина;
- 2.2. Да се повиши осведомеността на всички участници в процеса на предучилищното образование, че насилието е неприемливо поведение;
- 2.3. Да се разработи система за превенция, която създава условия за превантивна работа с групата и включва децата в образователни дейности, които да ги запознават с различните форми на насилие и тормоз, да възпитават уважение и толерантност към различията, да развиват чувствителност към границите на другия, етика на взаимоотношенията, кое поведение е приемливо и кое – не, как да се реагира на неприемливо поведение, др.;
- 2.4. Да се създаде система за интервенция като се разработят или разяснят съществуващи правила и процедури във връзка с всяка една проява на насилие и тормоз, вкл. по отношение на идентифициране и сигнализиране;
- 2.5. Да се създаде система за предоставяне на подкрепа за пострадалите и въвлечените в ситуациите на насилие и тормоз;
- 2.6. Да се развие устойчива система за изграждане на капацитет у всички участници в образователния процес под формата на обучителни дейности, механизми за сътрудничество с други, външни за детската градина, служби, организации или институции, изграждане на ефективна система за дежурства и др.;
- 2.7. Да се създават механизми за проследяване на ефективността от дейностите по превенция и интервенция.

3. Политиката за сигурна образователна среда следва да се базира и на следните **специфични принципи:**

- 3.1. Позитивна култура и климат, които:

- Приемат различието и разнообразието и се базират на принципите на приобщаващото образование
- Дават възможност за развитие на сигурна среда, в която децата открито споделят и обсъждат теми, свързани с насилието

3.2. Въвеждане на образователни стратегии и дейности за превенция (вкл. мерки по информизиране), които:

- Развиват емпатия и уважение сред децата
- Ясно адресират агресивно поведение
- Изграждат нулева толерантност към всички форми на насилие;

3.3. Системност и регулярност при вписване, изясняване и прилагане на мерки и последващи действия в случаи на насилие и тормоз;

3.4. Координация и последователни усилия от страна на институцията за изграждане на мрежа от взаимовръзки и взаимодействия за изграждане на по-сигурна среда;

3.5. Партньорство с родителите;

3.6. Непрекъснатата оценка и проследяване на ефективността на цялостната политика за превенция и интервенция на насилие и тормоз.

Превенцията на насилие и тормоз включва комплекс от мерки, които имат за цел ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието. Превенцията поставя приоритет върху дейности на равнище група, например създаване на правила на отношения в групата, морално възстановяване на щета, тематични дискусии. Дискусиите са възможност в групата да се поставят за обсъждане въпроси, които вълнуват или смущават децата, като по този начин се създава пространство за мислене и отработване на агресията чрез говорене, разыгране на ситуации, тяхното обсъждане и съответно осмисляне и развиване на нови умения и модели за ненасилствени отношения и поведение.

4. Изготвяне на план за превенция и интервенция на насилието и тормоза

Планът за изпълнение се изготвя и реализира от координационния съвет и се утвърждава от директора с продължителност от една учебна година, като се актуализира в началото на всяка учебна година. Планът включва описание на всички дейности по превенция и интервенция на ниво институция и ниво група. В плана са очертани срокове и отговорности по изпълнение на дейностите по превенция и интервенция.

Дейности по превенция на равнище институция

- Създаване/актуализиране на етичен кодекс на училищната общност, съгласно ЗПУО.

Етичният кодекс на училищната общност включва всички участници в предучилищното образование.

- Създаване на единни училищни правила, които да станат част от Правилника за дейността на институцията. Този процес е на две стъпки:

- 1) Изработване на правила на поведение и ценности от всяка група;

- 2) Обобщаване на правилата на ниво институция и вписване в Правилника за дейността на институцията.

- Внасяне на промени в Правилника за дейността на институцията при необходимост.
- Запознаване на цялата училищна общност с определението, проявлението и последиците от насилието и тормоза.
- Подобряване на системата от дежурства с оглед недопускане на насилие и тормоз.
- Повишаване квалификацията на педагогическия персонал за работа с програмите, включително реализиране на специализирани обучения за определени категории от работещите в институциите на предучилищното образование за превенция и справяне с насилието и тормоза.

ХІІ. ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСК ОТ РАННО ОТПАДАНЕ ОТ СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО

Непосещаването на детска градина води до възникването на обучителни затруднения в децата в детската градина, а след това и в училище, особено за децата от уязвимите групи, които могат да станат причина за преждевременното напускане на училище още в началните класове.

Анализът на данните на отсъствията показва спад на неизвинените отсъствия през предходната година.

2. ЦЕЛИ

- 2.1.Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на децата

- 2.2.Подобряване резултатите от обучението, осигуряване на подходяща образователна подкрепа за развитието на всяко дете.

Постигането на определените цели и очакваните резултати ще бъде наблюдавано и измерено чрез количествените индикатори към всяка конкретна мярка.

Недостатъчно високият обхват на децата в детска градина в етапа на ранното детско развитие повишава риска от затруднения при адаптирането им в училище. Формираните различия в условията на ранната социализация рефлектират върху процесите на вторичната (институционална) социализация на децата в процеса на обучението.

ХІІІ. ФИНАНСОВО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ. ФИНАНСОВА ПОЛИТИКА

Финансовата политика на образователната институция представлява система от цели, принципи на управление и правила по отношение на бюджета, бюджетния процес и финансовите взаимоотношения с ПРБК, други организации, институции и лица.

При системата на делегиран бюджет в детската градина от 2008 г., на пръв поглед директорът има възможност да дефинира проблемите, да планира разходите и да следи за тяхното изпълнение, като отчита приоритетите на дейността и развитието на организацията. Това не означава, че финансовите възможности на делегирания бюджет са достатъчни за обезпечаване на всички финансови необходиминости и дейности на образователната институция. Ето защо директорът е длъжен да се съобразява с пределите на определения от първостепенния разпоредител с бюджетни кредити бюджет на детската градина за всяка една финансова година, като търси оптималната му реализация, съобразно определените в настоящата стратегия приоритети.

Целите на учебното заведение включват заложените стратегически цели в Стратегията за развитие на учебното заведение и оперативните цели, определени в Годишен план за дейността и Стратегията за развитие на детската градина за периода 2023 - 2028 г.

1. **ОСНОВНА ЦЕЛ** на финансовата политика на Детска градина № 18 „Детски свят“, е поддържане на финансово състояние, гарантиращо постигане на заложените цели в съответствие със законните правомощия и управленската отговорност на директора.

Чрез прилаганата финансова политика директорът на учебното заведение осигурява ефективното бюджетиране и финансово управление чрез:

- ✓ Разбиране на целите, организацията и финансирането, основните процеси протичащи в организацията;
- ✓ Свързване на дългосрочното виждане за учебното заведение с конкретните цели и приоритети и осъществяване на многогодишно бюджетно планиране и подходящи решения за разпределение на средствата в подкрепа на тази визия;
- ✓ Познаването на механизмите за управление на бюджета за постигането на основната цел на учебното заведение;
- ✓ Постигане на единодействие и ефективна съвместна работа с персонала на учебното заведение;
- ✓ Търсене и отчитане на външни за учебното заведение, мнения и оценки за неговите функции, цели и задачи и за възможните пътища за по-доброто изпълнение на задачите при запазване на независимостта и финансирането;
- ✓ Отчитане на външното влияние и приспособяването към околната среда;

- ✓ Събиране и анализиране на надеждни данни за бюджетното планиране, програми, одит, преглед на изпълнението на поставените цели и бюджетни искания за решения за преразпределение на средствата;
- ✓ Използване на подходящи бюджетни инструменти и техники като средство за събиране на надеждна финансова обезпеченост;
- ✓ Водене на успешни преговори, постигане на консенсус, добра работа в екип и поддържане на отговорност и партньорство на базата на резултатите;
- ✓ Използване на съвременни информационни и комуникационни технологии и привличане на квалифицирани специалисти;
- ✓ Ефективен управленски контрол и отчетност на използването на държавните средства;
- ✓ Своевременен отговор на промени в потребностите на обучаваните по отношение на предоставяните услуги;
- ✓ Поддържане на стабилно финансово състояние, осигуряващо баланс между приходите и разходите.

Съгласно Закона за държавния бюджет на Република България /ЗДБРБ/, от 2008 г. Детска градина № 18 „Детски свят“, премина на Делегиран бюджет. С въвеждането на делегирания бюджет съществено се промениха и правомощията и отговорностите на директора и счетоводителя на детската градина.

Директорът на детската градина има право:

1. Да извършва компенсирани промени по плана на приходите и разходите, в т.ч. и по дейности, като уведомява за това първостепенния разпоредител с бюджетни кредити;
2. Да се разпорежда със средствата на детската градина;
3. Да определя индивидуалните възнаграждения, преподавателската натовареност и броя на децата в групи и съобразно нормите, определени в подзаконовите нормативни актове;
4. Самостоятелно да определя числеността на персонала, обезпечавайки прилагането на учебния план и съобразно утвърдения бюджет на детската градина.

Като третостепенен разпоредител с бюджетни кредити и самостоятелна банкова сметка, на детската градина се определя бюджет от първостепенния разпоредител с бюджетни кредити, за който се води самостоятелна счетоводна отчетност. Самостоятелността на детската градина се изразява като възможност да разпределя годишния си бюджет с рамка, определена от общинската комисия за разпределяне на бюджетните средства по „справедлива формула”, да се разпорежда с предоставените му средства, да решава как да ги използва, да провежда процедури по ЗОП и наредбата за малките обществени поръчки, да планира и разпределя собствените си приходи, да

извършва ремонти, да провежда мероприятия за повишаване на квалификацията на служителите, да сключва договори с външни изпълнители и други.

Делегирането е свързано с разширяване свободата на директора за вземане на решения при управлението и контрола на финансите на детската градина.

Заедно с правомощията, за директора на детската градина възникват и изисквания за придобиване на мениджърски, управленски, организационни и най-вече финансови познания и опит.

За ефективното планиране и икономичното изразходване на бюджетните средства важна роля играе контролът по тяхното управление. Той се извършва непосредствено при вземане на решения за разпределението, изплащането и отчитането на разходите, както и чрез създаване, въвеждане и функциониране на адекватна СФУК в детската градина. Директорът на детската градина засилва ролята и разширява обхватът на вътрешния контрол, който става важен елемент на бюджетния процес. Елементи на контрола са заложили както в процеса на съставяне на бюджета, така и на следващите фази – изпълнение и отчитане.

В детската градина е въведена система СФУК и е въведена процедура за съставяне, утвърждаване, изпълнение, изменение и отчитане на бюджета. СФУК в детската градина се актуализира ежегодно, а при промяна на нормативни документи – в кратки срокове след обнародване на промените. Финансовото обезпечаване на детската градина е в пряка връзка с постигане на най-високо качество на обучението.

Финансовото обезпечаване на детската градина има много аспекти, свързани с осигуряване на учебния процес, стопанската издръжка и др. Финансовото обезпечаване на детската градина се постига с:

- Делегирани средства
- Разработване и реализиране на проекти
- Целеви средства от Министерство на образованието по различни програми
- Дарения от спонсори
- Собствени средства за осъществяване на вътрешни текущи ремонти и естетизиране на помещения.

Значителна част от бюджетните разходи представляват трудовите разходи, в които освен месечни трудови възнаграждения влизат и осигуровките, платени годишни отпуски, СБКО, допълнителни трудови възнаграждение, в т. ч. лекторски часове, за оценка на годишните резултати от дейността на педагогическия персонал и др.

Към стопанските разходи за издръжка на детската градина са плащанията за отопление, ел. енергия, вода, материали за поддръжка, сключени договори за обслужване техниката в детската градина, ремонти, застраховка на сградата и имуществото, командировки, разходи за

закупуване на познавателни книжки, помагала, книги, абонамент, квалификации на персонала и др.

При разходване на бюджетните средства се спазват актуалните нормативни документи в областта на финансовото управление и контрол. В детската градина са изградени система за вътрешно финансово управление и контрол, счетоводство и отчетност на финансовите средства, текущ, месечен, тримесечен и годишен мониторинг.